

Datum
2020-05-27

Krisberedskap
Beredskapssamordnare Lena Dahl-Nielsen
0221-67 00 82, 073-765 67 98
Lena.Dahl-Nielsen@vmkfb.se

Förslag till Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar mandatperioden 2019 - 2022

Styrdokumentet beskriver kommunens övergripande inriktning och prioriteringar för arbetet med krisberedskap och civilt försvar för perioden 2019 - 2022. Det syftar även till att utveckla den kommunala styrningen av arbetet så att det i större utsträckning involverar styrelse, nämnder, bolag och förbund.

Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullfölja de åtagande som beskrivs i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022 (MSB 2018 - 09779, SKL 18/03101) och i Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018 - 2020 (MSB 2018 - 05681, SKL 18/01807).

Styrdokumentet utgår främst från de behov av åtgärder som identifierats under arbetet med kommunens risk- och sårbarhetsanalysarbete men omfattar även behov av åtgärder som identifierats vid exempelvis inträffade händelser och övningar.

Styrdokumentet följs även upp under första kvartalet varje år i samband med kommunuppföljningen som årligen redovisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelsen Västmanland.

Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet under mandatperioden.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar styrdokumentet för Köpings kommuns arbete med krisberedskap och civilt försvar för mandatperioden 2019 - 2022.

Sara Schelin
Kommundirektör

Lena Dahl-Nielsen
Beredskapssamordnare

KÖPINGS KOMMUN

Styrdokument för kommunens krisberedskap, civilt försvar 2019-2022

Antagen av Kommunfullmäktige 2019-

1. Inledning

Styrdokumentet beskriver kommunens övergripande inriktning och prioriteringar för arbetet med krisberedskap och civilt försvar för perioden 2019 - 2022. Det syftar även till att utveckla den kommunala styrningen av arbetet så att det i större utsträckning involverar styrelse, nämnder, bolag och förbund.

Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullfölja de åtagande som beskrivs i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022 (MSB 2018 - 09779, SKL 18/03101) och i Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018 - 2020(MSB 2018 - 05681, SKL 18/01807).

1.1 Fastställande och uppföljning

Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet under mandatperioden. Kommunstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering genomförs.

Styrdokumentet följs även upp under första kvartalet varje år i samband med kommunuppföljningen som årligen redovisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelsen Västmanland.

Åtgärder i detta dokument ska brytas ner till förvaltningar, bolag och förbund, se tabell sid 4.

1.2 Organisation och ansvar

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter är bland annat att ha ett ansvar för interna säkerhets- och säkerhetsskyddsfrågor i kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar även för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Beredskapssamordnarna i Västra Mälardalens Kommunalförbund har till uppgift att stödja och samordna krisberedskapsfrågorna i Köpings kommun. Enheten stödjer även kommunen i säkerhetsskyddsfrågor, ansvaret ligger dock kvar i kommunen.

Mål och inriktning

Kommunen har ett ansvar för att värna liv, hälsa, trygga livsnödvändig försörjning samt verka för att grundläggande värden och samhällsviktiga funktioner upprätthålls. Kommunen ska arbeta för att minska risken för att oönskade händelser inträffar, för att reducera konsekvenserna om något ändå inträffar och för att ha en god förmåga att hantera samhällsstörningar. Kommunen ska även uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Den övergripande inriktningen är att Köpings kommuns verksamheter, helägda bolag och förbund som bedriver samhällsviktiga verksamheter samt inom de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner för dessa ska bedriva kontinuitetshantering. Detta för att skapa en robusthet i kommunen samt för att samordna arbetet med krisberedskap, säkerhet, säkerhetsskydd och civilt försvar.

Kontinuitetshantering är en metod som syftar till att systematiskt skapa robusthet för att en verksamhet ska kunna fungera oavsett vad som inträffar, det är ett prioriterat område. Arbetssättet genomsyras av kartläggning och analys som synliggör vilka aktiviteter och vilka resurser som alltid måste fungera inom varje samhällsviktig verksamhet. Detta handlar ytterst om att kvalitetssäkra kommunens verksamheter, bolag och förbund. Inriktningen är även att få in ett systematiskt säkerhetsarbete som en naturlig del i det ordinarie arbetet.

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys, RSA syftar till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen, samt för att bidra till en samlad riskbild i kommunen, länet och riket.

Resultatet från risk- och sårbarhetsanalysen samt erfarenheter från inträffade händelser ska även tillvaratas genom att fungera som underlag för utbildnings- och övningsplan och för att stärka förmågan och minska sårbarheten generellt i kommunen. Utbildning och övning är viktiga delar i arbetet med att stärka den generella krishanteringsförmågan i kommunen. Riskanalysen och tillhörande åtgärdsförslag ligger som sekretessbilagor till RSA.

Kommunens fokusområden återfinns i avsnitt Inriktning på arbetet under mandatperioden.

Övergripande av arbetet

Arbetet med krisberedskap, civilt försvar ska i så stor utsträckning som möjligt integreras i det ordinarie arbetet. För helägda bolag och förbund ska detta framgå i *ägardirektiv* och *förbundsordning*.

Inriktningen för hela Köpings kommuns verksamheter, helägda bolag och förbund är att de:

- **Medverkar** i kommunens arbete inom krisberedskap och civilt försvar.
- Bedriver **kontinuitetshantering** inom samhällsviktiga verksamheter samt inom de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner för dessa.
- **Ställer sina resurser till förfogande** vid; en samhällsstörning, extraordinärhändelse och ytterst vid höjd beredskap.
- **Säkerställer** att krav på krisberedskap och totalförsvarsplanering beaktas i upphandling som gäller samhällsviktig verksamhet.
- **Beaktar säkerhetsskyddslagen**

Ansvarig	Beslutar om dokument	Uppföljning
KF	Styrdokument	Varje mandatperiod
KS	Följer upp och utvärderar styrdokument	Varje mandatperiod
KS	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
KS	Kommunikationsplan vid kris	Varje mandatperiod
KS	Utbildnings- och övningsplan	Varje mandatperiod Uppföljning varje år
KS	Risk- och sårbarhetsanalys	Varje mandatperiod Uppföljning varje år
KS	Instruktion för kommundirektör avseende dennes roll i arbetet med krisberedskap	Varje mandatperiod
Nämnd	Krisledningsplan för nämnden	Varje mandatperiod
Nämnd	Uppföljning kontinuitetshantering	Varje år
Förvaltning	Uppföljning kontinuitetshantering	Varje år
Bolag	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
Bolag	Uppföljning kontinuitetshantering	Varje år
Kommunalförbund	Krisledningsplan	Varje mandatperiod

Kommunalförbund	Uppföljning kontinuitetshandling	Varje år

För att integrera styrdokumentets innehåll i kommunens ordinarie verksamheter bör arbetet kopplas till internkontroll och egenkontroll/alternativt årshjul. Egenkontrollpunkter/ internkontrollpunkter bör arbetas fram.

Köpings kommuns krishantering bygger på ett samspel mellan kommunens verksamheter, bolag, kommunalförbund och övriga aktörer i samhället. Tre principer är vägledande för Köpings kommuns krishantering:

- Ansvarsprincipen - De som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har det också under en krissituation. Det ingår även att initiera och bedriva samverkan.
- Likhetsprincipen - Under en kris ska organisation och lokalisering så långt som det är möjligt fungera på samma sätt som vid normala förhållanden.
- Närhetsprincipen - En kris hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga. Detta hindrar inte verksamheten från att söka hjälp för att hantera krisen.

Enligt basöverenskommelsen mellan Köpings kommun och VMKF så driver och samordnar beredskapssamordnarna arbetet kring krisberedskap och civilt försvar. Enheten stödjer även kommunen i säkerhetsskyddsfrågor.

Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

I Överenskommelse om krisberedskap 2019-2022 framgår det att kommunen ska:

- bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- använda underlaget från RSA arbetet i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser
- efter en inträffad händelse utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och i det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Grunden för kommunens RSA är det kontinuitetshanteringsarbete som Köpings kommun bedriver med att säkra upp sina samhällsviktiga verksamheter. Det innebär att fokus ligger på att systematiskt skapa en förmåga att fortsätta bedriva verksamheten på en tolerabel nivå oavsett vilken samhällsstörning som verksamheten utsätts för.

Den strategisk inriktning för RSA-arbetet är att:

- RSA-arbetet bygger på metoden för kontinuitetshantering /är ett resultat av verksamheternas kontinuitetshantering
- Kommunala förvaltningar, helägda bolag och förbund ska delta i RSA-arbetet
- Identifiera risker inom det geografiska området.
- Kritiska resurser kartläggs.
- Åtgärdsförslag tas fram.

Arbetet att identifiera regionala risker har genomförts tillsammans med närliggande kommuner och länsstyrelsen. Risker där regionala/nationella förhållanden råder har inte analyserats i detta arbete.

Roller och ansvar:

- Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för RSA dokumentet.
- Kommunens förvaltningar, helägda bolag och förbund som bedriver alternativt är stödfunktion till samhällsviktig verksamhet, ska inventera och analysera den egna verksamheten.
- Västra Mälardalens Kommunalförbund ska initiera, stötta och samordna arbetet samt sammanställa kommunens gemensamma krishanteringsförmåga.

RSA-arbetet bör/kan samordnas mer än vad som görs idag med andra analysarbeten som (säkerhetsskyddsanalys enligt säkerhetsskyddslagen) och riskanalys enligt lag om skydd mot olyckor.

Kommunens geografiska områdesansvar

I Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap 2019 - 2022 framgår det att kommunen ska:

- Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.

Samverkan sker främst mellan Kungsör, Arboga och Köpings kommuner i olika sammanhang men också med övriga aktörer i länet och då genom U-Sam (samverkan i U-län), regionala krishanteringsrådet och länets krisinformatörsnätverk.

Genom samverkan i U-Sam och i Regional rådet har kommunen en etablerad samverkan med viktiga aktörer i länet.

Genom U-Sam stärker kommunen sin förmåga genom att tillsammans med övriga aktörer hitta formerna för en samlad lägesbild, gemensamma utbildningar för inriktning och samordningsfunktioner i länet samt öka förmågan att hantera information till allmänheten genom bl.a. krisinformationsnätverket.

Ett prioriterat utvecklingsområde för kommunen är att ytterligare stärka upp samverkan med samhällsviktiga aktörer såväl privata som offentliga och att förbereda kontaktvägar. Frågorna kring krisberedskap och civilt försvar bör lyftas in i alla de sammanhang som idag finns etablerade.

Enligt lag om kommuners och landstingsåtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (SFS,2006:544) så har Köpings kommun har ett geografiskt områdesansvar. Detta innebär att kommunen har som uppgift att verka för samordning mellan alla som ingår i samhällets krisberedskap på lokal nivå. Vid en större samhälls-störning/extraordinär händelse har kommunen ansvar för att kalla samman berörda aktörer, leda och dokumentera möten och i samråd med berörda träffa överenskommelser om inriktning och samordning av åtgärder.

Inriktning på arbetet under mandatperioden

Under mandatperioden ska de övergripande planerna som finns med i tabell sid 4 tas fram. Utöver detta kommer även en rad prioriterade insatser att göras inom de olika områdena.

Krisberedskap

- En gemensam livsmedelsförsörjningsplan tillsammans med Kungsör och Arboga.
- Inventera och säkerställa bränsleförsörjningen för kommunens prioriterade verksamheter.
- Säkerställa trygghetspunkter i kommunen.
- Säkerställa att säkerhets- och krisberedskapsfrågorna lyfts in på dagordningen i etablerade nätverk utifrån kommunens geografiska områdesansvar.
- Utbilda nya chefer i stabsmetodik.

Civilt försvar:

- Delta i länets totalförsvarsövning, TFÖ 2020.
- Påbörja arbetet med kommunens krigsorganisationsplaner
- Genomföra krigsplacering av kommunens anställda, bolag och förbund.
- Påbörja arbetet med signalskyddsorganisation.

Säkerhetsskydd

- Säkerhetsskyddsanalys.
- Framtagande av rutiner kring säkerhetsklassning, hantering hemliga handlingar m.m.

Sammanfattning

Arbetet med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd ska i så stor utsträckning som möjligt integreras i det ordinarie arbetet.

Fokus under mandatperioden är arbetet med kontinuitetshantering som även ligger till grund för kommunens påbörjade totalförsvarsplanering.

Allt detta för att säkerställa lagkrav, minska sårbarheter, risker och hot samt minska konsekvenserna av större samhällsstörningar och ytterst ha en planering för höjd beredskap och krig.